

3. KATEHEZA

ROĐEN OD MARIJE DJEVICE, PRAVI BOG I PRAVI ČOVJEK

SINTEZA

1. Božji odgovor jest osoba, osoba s imenom: Isus. Zato je pitanje usmjereno na upoznavanje Isusa, na suživot s njim.
2. Kršćansko srce zadivljuje se pred tajnom utjelovljenja
3. Tajna utjelovljenja inaugira metodu koju je Bog odabrao za svoje ukazanje: metoda susreta. Susreti s Kristom ispriповijedani u Evanđelju. Susret s Kristom kao početak puta i suživota s Njim

TEKST 1 :

1. Odgovor ima svoje ime

“Josipe, sine Davidov, ne boj se uzeti k sebi Mariju, ženu svoju. Što je u njoj začeto, doista je od Duha Svetoga. Rodit će sina, a ti ćeš mu nadjenuti ime Isus jer će on spasiti narod svoj od grijeha njegovih.” (Mt 1, 20-21)

Osobni odgovor koji je Gospodin ponudio čovječanstvo, svog sina, nadilazi sve naše želje i težnje. Kao što kaže anđeo Josipu-koji se prepao pred nečim njemu nerazumljivim-izrečen odgovor najkonkretniji je odgovor koji postoji, ima i predivno ime: Isus.

Božji odgovor čovjeku jest osoba: njegov sin Isus. Vrlo je važno da ne prijedemo preko ove potvrde. Bog je time htio usaditi nam temeljne principe i pokazati nam moralni put kako bismo ga mogli slijediti. Papa nam to pokazuje na početku svoje enciklike: *Deus Caritas est* (Bog je ljubav): "Ne postaje se kršćaninom etičkom odlukom ili na temelju velike ideje, nego susretom s Osobom koja otvara nove horizonte života i koja je konačna orijentacija" (DCE1).

Gospodin nam je odgovorio poslavši nam svog sina. Sina kojeg možemo zvati njegovim imenom: Isus.

Zato je naša životna zadaća sprijateljiti se s Isusom, upoznati ga i voljeti ga. Saživjeti s Kristom način je da utažimo trajno žeđ svog srca. Zanimljivo je kako Evanđelje opisuje prvi Isusov naum da odabere svoje prijatelje: "I ustanovi dvanaesticu da budu s njime i da ih šalje propovijedati" (Mk 3,14).

Biti s Kristom - to je odgovor, put, to znači biti kršćaninom. I to je smisao života. Uobičajeno kada se s nekim sprijateljimo, postepeno se upoznajemo, upoznajemo život prijatelja: njegove roditelje, mjesto rođenja i odrastanja, što mu se sviđa, što voli izbjegavati i sl. Prijateljstvo s Isusom Kristom također implicira da ga se upoznaje sve više i više, kako bi ga se moglo slijediti. Tajna Božića, kojeg uskoro slavimo, privilegirani je događaj koji omogućuje dublje upoznavanje Krista.

2. Bog je postao čovjekom

Isus je, kao što smo vidjeli, odgovor koji nam Bog daje. Isus je pravi Bog i pravi čovjek. Možda te riječi uzimamo zdravo za gotovo i ne promišljamo dublje o njihovom značenju. Ponekad kažemo da je Bog postao čovjekom jednakim tonom i voljom kao što kažemo da je danas vrlo hladan dan. Većinom izrekemo te riječi kao da je to nešto sasvim uobičajeno, svakodnevno. Međutim, potrebno je zaustaviti se barem na trenutak i ponoviti te riječi svjesno, misleći na to što izgovaramo, kako bismo shvatili da je Bog usitinu postao čovjekom. Važno je uvidjeti istinu tih riječi.

a) Bog se ponizio kako bi pokazao humanost čovječanstvu

Novi Zavjet daje nam mnogo redaka koji nam mogu pomoći približiti se na novi način tajni milosrđa:

"A rođenje Isusa Krista zbilo se ovako. Njegova majka Marija, zaručena s Josipom, prije nego se sastadoše, nađe se trudna po Duhu Svetom" (Mt 1,18)

"No anđeo im reče: "Ne bojte se! Evo javljam vam blagovijest, veliku radost za sav narod! Danas vam se u gradu Davidovu rodio Spasitelj - Krist, Gospodin. I evo vam znaka: naći ćete novorođenče povijeno gdje leži u jaslama" (Lk 2, 10-12).

“ I Riječ tijelom postade i nastani se među nama i vidjesmo slavu njegovu - slavu koju ima kao Jedinorođenac od Oca - pun milosti i istine” (Iv 1, 14).

“ Neka u vama bude isto mišljenje kao i u Kristu Isusu: On, trajni lik Božji, nije se kao plijena držao svoje jednakosti s Bogom, nego sam sebe "opljeni" uzevši lik sluge, postavši ljudima sličan; obličjem čovjeku nalik” (Fil 2, 5-7).

“ Više puta i na više načina Bog nekoć govoraše ocima po prorocima; konačno, u ove dane, progovori nama u Sinu. Njega postavi baštinikom svega; Njega po kome sazda svjetove” (Heb 1, 1-2)

“ Što bijaše od početka, što smo čuli, što smo vidjeli očima svojim, što razmotrimo i ruke naše opipaše o Riječi, Životu - da, Život se očitova, i vidjeli smo i svjedočimo, i navješćujemo vam Život vječni, koji bijaše kod Oca i očitova se nama - što smo vidjeli i čuli, navješćujemo i vama da i vi imate zajedništvo s nama. A naše je zajedništvo s Ocem i sa Sinom njegovim Isusom Kristom” (1 Iv 1, 1-3).

Svi nam ovi odlomci govore o konkretnom događaju: rođen je Bog. Bog je želio postati čovjekom kako bi ga se moglo vidjeti, dotaknuti, kako bi mogao razgovarati s ljudima, kako bi mogao postati spasiteljem svijeta. Riječ je o činu preko kojeg se Bog ponizuje - Bog je, a postaje čovjekom.

Sjetimo se kod ovoga i Te Deuma. Što molimo i pjevamo u Te Deumu?

Misterij u kojem Bog postaje čovjekom iskazuje veliku ljubav Boga prema čovjeku. Ljubav je to tako velika i Bog postaje isti kao čovjek, osim u grijehu.

b) Kako bi nam mogao pokazati svoju veliku ljubav, Bog računa na nas

Bog je postao čovjekom rođen od Marije Djevice i poziva nas na suradnju:

“ U šestome mjesecu posla Bog anđela Gabriela u galilejski grad imenom Nazaret k djevici zaručenoj s mužem koji se zvao Josip iz doma Davidova; a djevica se zvala Marija. Anđeo uđe k njoj i reče: "Zdravo, milosti puna! Gospodin s tobom!" Na tu se riječ ona smete i stade razmišljati kakav bi to bio pozdrav. No anđeo joj reče: "Ne boj se, Marijo! Ta našla si milost u Boga. Evo, začet ćeš i roditi sina i nadjenut ćeš mu ime Isus. On će biti velik i zvat će se Sin Svevišnjega. Njemu će Gospodin Bog dati prijestolje Davida, oca njegova, i kraljevat će nad domom Jakovljevim uvijek i njegovu kraljevstvu neće biti kraja." Nato će Marija anđelu: "Kako će to biti kad ja muža ne poznajem?" Anđeo joj odgovori: "Duh Sveti sići će na te i sila će te Svevišnjega osjeniti. Zato će to čedo i biti sveto, Sin Božji. A evo tvoje rođakinje Elizabete: i ona u starosti svojoj začne sina. I njoj, nerotkinjom prozvanoj, ovo je već

šesti mjesec. Ta Bogu ništa nije nemoguće!" Nato Marija reče: "Evo službenice Gospodnje, neka mi bude po tvojoj riječi!" I anđeo otiđe od nje" (Lk 1, 26-38).

Onaj tko ljubi poziva i voljenog na ljubav, očekuje njegov "da" kao najcjenjeniji poklon. Bog direktno kuca na naša vrata, moli za pomoć za oslobođenje čovjeka. U životu kršćanske zajednice čovjek uči i uvjereva se trajno u značenje i vrijednost slobode. I kada čovjek iz slobode prijeđe u okove grijeha, Božje milosrđe preko sakramenta svete ispovijedi izlječuje svaku ranu, svaki grijeh.

Sloboda je neprocjenjiv dar koji je Gospodin darovao čovjeku i koji uvijek podsjeća kršćane kako nas Bog zove na suradnju s Njime.

Svakodnevno smo pozvani prisjetiti se Marijinog "da" Gospodinu preko molitve Anđeo Gospodnji. U nekim selima se i danas tri puta dnevno crkvenim zvonima poziva kršćane na tu molitvu i prisjećanje na tajnu utjelovljenja.

c) Božja humanost

Tajna Božjeg utjelovljenja dopušta nam da govorimo o Božjoj humanosti. Gospodin je htio svojim utjelovljenjem odgovoriti čovječanstvu. To znači da je On odabrao put čovjeka i govori riječima čovjeka. Zbog toga, od trenutka Božjeg utjelovljenja, što je odabrao kako bismo ga mogli ljubiti, vidjeti, čuti i dodirnuti ga, nudi nam se da slijedimo čovjeka. I On jest konkretan čovjek: Isus iz Nazareta.

Crkva neprestano podsjeća na Isusove riječi kako mu ništa ljudsko nije strano: niti težnje niti nade, niti tuge niti tjeskobe. Ništa što ne pronalazi svoj izvor u srcu nije dovoljno ljudsko.

3.Susresti se s Isusom

Evandjelja nam pripovijedaju o rođenju Isusa. Anđeli, pastiri, magarci bili su svjedoci Kristovog rođenja u Betlehemu. Nakon rođenja imamo malo zapisa o Njegovom životu sve do Njegove tirdesete godine života. Jedino saznajemo za slučaj kada se Isus kao dvanaestogodišnjak izgubio u hramu: " I siđe s njima, dođe u Nazaret i bijaše im poslušan. A majka je njegova brižno čuvala sve ove uspomene u svom srcu. A Isus napredovao u mudrosti, dobi i milosti kod Boga i ljudi" (Lk 2, 51-52).

Evandjelje nam svjedoči o susretu Isusa s ljudima, muškarcima i ženama, Njegovim suvremenicima. Susreti su to s drugima sasvim uobičajeni za jednog čovjeka: svadba prijatelja (Iv 2, 1-10), smrt jednog sina (Lk 7, 11-17), bolest (Mt 8, 1-17), šetnja s prijateljima (Mk 2, 23-28).

Kao što nam govori Katekizam Katoličke Crkve, Evanđelja su napisana od strane ljudi koji su među prvima imali vjere i željeli je podijeliti s drugima. Poznavajući Isusa mogli su tijekom cijelog Njegovog života pratiti Njegovo djelovanje.

Od rođenja pa sve do smrti na križu i uskrsnuća, sve je u Isusovom životu znak Njegove Tajne. Iza Njegovih gesta, čuda i riječi krilo se da u "njemu tjelesno prebiva sva punina božanstva;" (Kol 2,9).

Susret nad susretima bio je susret Isusa i Zakeja. U tom susretu možemo vidjeti što znači susresti se s Gospodinom.

"I uđe u Jerihon. Dok je njime prolazio, eto čovjeka imenom Zakej. Bijaše on nadcarinik, i to bogat. Želio je vidjeti tko je to Isus, ali ne mogaše od mnoštva jer je bio niska stasa. Potrča naprijed, pope se na smokvu da ga vidi jer je onuda imao proći. Kad Isus dođe na to mjesto, pogleda gore i reče mu: "Zakeju, žurno siđi! Danas mi je proboraviti u tvojoj kući." On žurno siđe i primi ga sav radostan. A svi koji to vidješe stadoše mrmljati: "Čovjeku se grešniku svratio!" A Zakej usta i reče Gospodinu: "Evo, Gospodine, polovicu svog imanja dajem siromasima! I ako sam koga u čemu prevario, vraćam četverostruko." Reče mu na to Isus: "Danas je došlo spasenje ovoj kući jer i on je sin Abrahamov! Ta Sin Čovječji dođe potražiti i spasiti izgubljeno!" (Lk 19, 1-10).

Isus nam izlazi ususret iako to ne zaslužujemo, iako toga nismo dostojni. Izlazi nam ususret jer nam je potrebno spasenje. Izlazi nam ususret, traži nas koji smo izgubljeni. Traži nas i zove svakog od nas njegovim imenom. Osjećaj u srcu Zakejevom kada ga je Isus zazvao njegovim imenom ista je kao što kad Sveti Pavao kaže: "Isus me ljubio i zato se predao za mene" (Gal 2,20).

Susret s Isusom ispunja Zakejevo srce veseljem, radošću i znak je to Božje prisutnosti u životu. Ta radost je spoznaja da smo ljubljeni iako smo grešni. I zbog tolike ljubavi čovjek se poželi promijeniti, slijediti Isusa u svemu. Susret s Isusom susret je spasenja, stavlja čovjeka pred odluke o promjenama, odluke o slijedbi Njegovih riječi i djela. I tako naša sloboda postaje ponovno protagonistom u našem životu. Ponovno Ljubav zove čovjekovu slobodu da surađuje s njome.

Susret s Isusom početak je jednog puta. Milijuni ljudi su ga pronašli. Neki su počeli slijediti Krista. Neke od njih sam Gospodin je pozvao na dublji suživot s Njime. Na tom putu polako, korak po korak se upoznaje veličina ljubavi Njegove, otkriva se veličina ljubavi prema Njemu.

Jedno popodne, kada je vidio da ga mnogo ljudi napustilo, Isus je rekao dvanaestorici: "Da možda i vi ne kanite otići?" Odgovori mu Šimun Petar: "Gospodine, kome da idemo? Ti imaš riječi života vječnoga! I mi vjerujemo i znamo: ti si Svetac Božji" (Iv 6, 67-69).

Bog je postao čovjekom i izašao ususret svakome od nas, kako bismo jednog dana i mi izrekli i živjeli ove Petrove riječi.

TEKST 2:

ROĐEN OD MARIJE DJEVICE, PRAVI BOG I PRAVI ČOVJEK

Riječ Božja

"A kada dođe punina vremena, odasla Bog Sina svoga: od žene bi rođen, Zakonu podložan da podložnike Zakona otkupi te primimo posinstvo" (Gal 4, 4-5)

"Više puta i na više načina Bog nekoć govoraše ocima po prorocima; konačno, u ove dane, progovori nama u Sinu. Njega postavi baštinikom svega; Njega po kome sazda svjetove. On, koji je odsjaj Slave i otisak Bića njegova te sve nosi snagom riječi svoje, pošto očisti grijeh, sjede zdesna Veličanstvu u visinama" (Heb 1, 1-3)

"Sutradan opet stajaše Ivan s dvojicom svojih učenika. Ugleda Isusa koji je onuda prolazio i reče: "Evo Jaganjca Božjega!" Te njegove riječi čula ona dva njegova učenika pa pođoše za Isusom. Isus se obazre i vidjevši da idu za njim, upita ih: "Što tražite?" Oni mu rekoše: "Rabbi" - što znači: "Učitelju - gdje stanuješ?" Reče im: "Dođite i vidjet ćete." Pođoše dakle i vidješe gdje stanuje i ostadoše kod njega onaj dan. Bila je otprilike deseta ura" (Iv 1, 35-39).

"Štoviše, čak sve gubitkom smatram zbog onoga najizvrsnijeg, zbog spoznanja Isusa Krista, Gospodina mojega, radi kojega sve izgubih i otpadom smatram: da Krista steknem i u njemu se nađem - ne svojom pravednošću, onom od Zakona, nego pravednošću po vjeri u Krista, onom od Boga, na vjeri utemeljenoj - da upoznam njega i snagu uskrsnuća njegova i zajedništvo u patnjama njegovim, ne bih li kako, suobličen smrti njegovoj, prispio k uskrsnuću od mrtvih" (Fil 3, 8-11).

"Odgovori mu Isus: "Ja sam Put i Istina i Život: nitko ne dolazi Ocu osim po meni. Da ste upoznali mene, i Oca biste moga upoznali. Od sada ga i poznajete i vidjeli ste ga." Kaže mu Filip: "Gospodine, pokaži nam Oca i dosta nam je!" Ne vjeruješ li da sam ja u Ocu i Otac u meni? Riječi koje vam govorim, od sebe ne govorim: Otac koji prebiva u meni čini djela svoja" (Iv 14, 6-10).

SVETI OCI

“Pojavila se Božja dobrota, dobrota našeg Spasitelja i Njegova ljubav prema čovjeku. Zahvale su dane Bogu koji nas je utješio usred ovog hodošaća, ovog progonstva, ove jadi. Dao nam je svoje dijete u kojem je bila sva punina božanskoga. Kada se ispunilo vrijeme i sam je pokazao puninu svoje božanstvenosti. Došao je u tijelu čovjeka, predstavivši se na taj način pred onima koji su i sami od mesa, a u Njegovoj se humanosti prepoznaje Njegova dobrota. Na koji način bi bolje mogao pokazati svoju dobrotu od utjelovljenja? (San Bernardo Abad, Propovijed na Bogojavljanje)

“Otac je na kraju vremena poslao svoju Riječ. Nije više želio govoriti preko proroka. Poslao je Sina, da mu čovječanstvo vidi lice. Znamo da je ta Riječ odabrala tijelo Djevice Marije za svoje ostvarenje. Da Isus nije postao čovjekom od krvi i mesa kao što smo mi, bilo bi uzaludno i neplodno da od nas kao učitelj traži da ga slijedimo. Da nije čovjek, kako bi nam mogao išta zapovijediti? Tko bi ga slušao i slijedio? Kako nitko ne bi pomislio da je drugačiji od nas, gladovao je i žeađao kao i mi, bio mu je potreban odmor od rada kao i nama, prihvaćao je patnju, bio je poslušan svome Ocu do smrti. Uskrnućem je pokazao kako čovjek ne treba posustajati usred patnji već prihvatiti sve što mu je namijenjeno” (Sveti Hipolit svećenik, Opovrgavanje svih krivovjerja, pogl. 10, 33-34).

KATEKIZAM KATOLIČKE CRKVE

464 Jedincat i posve osobit događaj utjelovljenja Sina Božjega ne znači da je Isus Krist djelomično Bog a djelomično čovjek, niti da je učinak neke zamršene mješavine božanskog i ljudskog. Isus Krist je pravi Bog i pravi čovjek. Crkva je tijekom prvih stoljeća morala braniti i objašnjavati tu istinu vjere protiv hereza koje su je iskrivljavale.

516 Sav Kristov život jest Objava Oca: njegove riječi i djela, njegova šutnja i trpljenje, njegov način postojanja i govorenja. Isus može reći: “Tko vidi mene, vidi Oca ” (Iv 14,9), a Otac; “Ovo je Sin moj, Izabranik! Njega slušajte!” (Lk 9,35). Budući da se naš Gospodin utjelovio da izvrši Očevu volju i najmanji potezi njegovih Otajstava očituju ljubav Božju prema nama (1Iv 4,9).

MOLITVA

Sveta Marijo, Majko Božja,
ti si dala svijetu istinsko svjetlo,
Isusa, svoga Sina-Sina Božjega.

Ti si se potpuno prepustila
Božjem pozivu
i tako postala izvor
dobrote koja izvire iz njega.
Pokaži nam Isusa. K njemu nas vodi.
Nauči nas upoznavati ga i ljubiti,
da bismo i mi mogli
postati sposobni za istinsku ljubav
i biti izvori vode žive
usred žednog svijeta.
(Benedikt XVI., Deus Caritas est, 42)